

CYNGOR GWYNEDD

GWYNEDD COUNCIL

Cofnodion drafft o ddegfed cyfarfod Grŵp Llywio ACA Pen Llŷn a'r Sarnau a gynhaliwyd ar 12 Medi 2005 (cychwyn am 7pm) ym Mhlas Tan y Bwlch, Maentwrog.

Presennol:

Bill Miller-Jones	Plymiwr a defnyddiwr cwch	
Rod Gritten	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri	(APCE)
Lucy Kay	Cyngor Cefn Gwlad Cymru	(CCGC)
Alison Hargrave	Swyddog ACA	
Cyng Caerwyn Roberts	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri	(Cadeirydd)
Bill Bracewell	Partneriaeth Aberdyfi	
David Archer	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri	(APCE)

Cyflwyniad

Croesawodd Caerwyn Roberts bawb i'r cyfarfod. Llongyfarchodd Alison am ei phriodas a dymunodd briodas hapus iddi hi a Chris. Eglurodd Alison fod Dr Peter Lloyd wedi ymddiswyddo o fod yn aelod o'r Grŵp Cyswllt a'i fod wedi enwebu Mr Richard Twinning, Swyddog Datblygu Cymdeithas Hwyllo Cymru (WYA), i gymryd ei le. Gofynnodd Caerwyn a oedd y grŵp yn fodlon â hyn, a chytunodd y grŵp.

1. Ymddiheuriadau:

Jeff Morgan	Dŵr Cymru	
Peter Wight	Cyngor Gwynedd	(CG)
Gruff Jones	Cadwch Gymru'n Daclus	
Jill Whipp	Amgylchedd	
Andy Jeffery	'Outward Bound Wales'	
Cyng Ray Quant	Cyngor Sir Ceredigion	(CCC)
Lorraine Hill	Amgylchedd	
Mike Thrussell	Pysgota	
Dr Peter Lloyd	Cymdeithas Hwyllo Cymru	
Mr Richard Twinning	Swyddog Datblygu Cymdeithas Hwyllo Cymru	
Craig Rockcliff	Asiantaeth yr Amgylchedd	(AA)
Mike Parry	Cymdeithas Pysgotwyr Llŷn	
Alf Bowen	Partneriaeth Aberdyfi	

2. Cofnodion y cyfarfod diwethaf

2.1 Derbyniwyd y cofnodion fel cofnod cywir o'r cyfarfod.

3. Materion yn codi

- 3.1 Eitem 5 (Alison i fynd â'r ymholiad ynglŷn â deddfwriaeth yn ymwneud â hawliau tramwy ar y blaendraeth i adran Gwasanaethau Morwrol Cyngor Gwynedd): mae Alison wedi siarad â'r adran forwrol yng Nghyngor Gwynedd, ac maent wedi dweud eu bod yn fodlon cymryd a thrafod unrhyw fater neu sylwadau. Gall pobl wneud hyn drwy un ai gysylltu â Barry Davies (adran forwrol) neu gall Alison eich rhoi mewn cysylltiad â Barry. ***Gweithred wedi'i chwblhau.***
- 3.2 Eitem 6 (Alison i gysylltu â Ray Quant am gopi o'r CD ynglŷn â riffiau artiffisial a sicrhau bod y wybodaeth ar gael i'r Grŵp Cyswllt.): Mae Ray wedi anfon copi o'r cylchlythyr Riff Borth sydd yn amlinellu'r prosiect arfaethedig. Mae Alison wedi anfon copi i holl aelodau'r Grŵp Llywio ac aelodau o'r Awdurdod Perthnasol. Copïau ychwanegol ar gael gan Alison fel copïau caled ac electronig. ***Gweithred wedi'i chwblhau.***

- 3.3 Eitem 6 (Alison i gysylltu ag Alf Bowen am gopi o'r adroddiad am y siltio yn aber Dyfi a sicrhau bod y wybodaeth ar gael i'r Grŵp Cyswllt): anfonodd Alf gopi o adroddiad '*Aberdyfi Wave Climate Study*' i Alison. Bydd Alison yn anfon copïau caled gyda chofnodion y cyfarfod. Mae copïau electronig ar gael i bwy bynnag sydd â diddordeb hefyd. ***Gweithred wedi'i chwblhau.***
- 3.4 Eitem 6 (Aelodau o'r Grŵp Cyswllt sydd â diddordeb mewn sefydlu gweithgor ar gyfer unrhyw fater penodol i gysylltu ag Alison): eglurodd Alison bod cyfarfod wedi'i gynnal i drafod cewyll cimychiaid sydd ar goll a rhith bysgota. Daeth nifer o bobl yno, gyda chynrychiolwyr o'r Grŵp Cyswllt, Grŵp Awdurdodau Perthnasol, Pysgotwyr, Cymdeithasau Pysgotwyr, Pwyllgor Pysgodfeydd Môr, a Sŵ Môr Môn yn bresennol. Penderfynodd y grŵp ganolbwyntio ar y tri maes a ganlyn:
- o Clipiau pydradwy i'w cysylltu â chewyll cimychiaid – mae Cymdeithas Pysgotwyr Llŷn yn edrych i mewn i hyn, ac maent wedi cyrraedd y pwynt ble maent yn ymgeisio am nawdd.
 - o Addysgu defnyddwyr cychod drwy osod posteri a rhannu taflenni yn y marinas (byddant yn cynnwys mapiau yn dangos lleoliad y cewyll cimychiaid) - mae Pwyllgor Pysgodfeydd Môr Gogledd Orllewin Lloegr a Gogledd Cymru (NW&NWSFC) eisoes wedi cychwyn hyn.
 - o Edrych i mewn i lansio prosiect a fydd yn cysylltu pysgotwyr lleol a phlymwyr (yn y gobaith y bydd plymwyr yn lleoli a labelu cewyll sydd ar goll) – bydd Alison yn edrych i mewn i hyn gan weithio gyda rhai oedd yn y cyfarfod.

Penderfynodd y grŵp nad oedd angen cynnal mwy o gyfarfodydd i ymdrin â'r materion yma; teimlant y byddai grŵp e-bost yn gweithio'n well. Os bydd unrhyw fater yn codi neu nad yw un o'r prosiectau uchod yn mynd yn ôl y bwriad, yna bydd cyfarfod yn cael ei drefnu.

Ymddiheurodd Bill Bracewell am nad oedd yn gallu mynychu'r cyfarfod cewyll cimychiaid sydd ar goll. Eglurodd, yn ei farn ef (fel un sydd yn defnyddio cwch) bod y bwiau yn rhy fychan. Ychwanegodd fod hyn yn broblem fawr.

Eglurodd Bill Miller-Jones bod pysgotwyr cimychiaid yn awyddus i ddefnyddio dulliau a fydd yn lleihau'r tebygrwydd o gewyll cimychiaid yn mynd ar goll. Mae'n golled ariannol sylweddol i bysgotwyr pan fo'r cewyll yn mynd ar goll. Ychwanegodd fod gwybodaeth ac addysg wael rhannol ar fai. Hefyd, eglurodd fod nifer o ddulliau wedi'u treialu, megis rhaffau trwm. Gofynnodd Bill Bracewell pam nad oeddynt yn defnyddio rhaffau trwm bob amser. Atebodd Bill Miller-Jones drwy ddweud pan fydd bwi'n mynd ar goll mae'n haws dod o hyd i raff sydd yn arnofio. Awgrymodd Bill Bracewell y dylid defnyddio baneri wrth botio alltraeth er mwyn gwneud y bwi a'r rhaffau haws i'w gweld i defnyddwyr môr eraill.

Hefyd, mynegwyd diddordeb mewn sefydlu is-grŵp i ymdrin â materion newid yn yr hinsawdd.

GWEITHREDU: Alison i ddiweddarw'r grŵp ynglŷn â'r is-grwpiau amrywiol sydd wedi'u ffurfio i ymdrin â materion penodol.

- 3.5 Eitem 6 (Alison i drefnu cyflwyniad ar newid yn yr hinsawdd; Mike Bower i roi manylion cyswllt ei gysylltiadau newid yn yr hinsawdd i Alison; Rod i roi copi o'i seminar i Alison i'w ddosbarthu): rhoddodd Rod Gritten gyflwyniad ar newid hinsawdd ym mis Mehefin. Roedd y cyflwyniad yn ardderchog ond yn anffodus, ni ddaeth llawer yno. Awgrymodd Alison y gallai Rod roi cyflwyniad yn ystod cyfarfodydd o'r Grŵp Cyswllt. Mae Rod yn y broses o grynhoi ei gyflwyniad fel gall rhywun arall gwneud yr un sgwrs. Mae hyn yn profi'n anodd oherwydd nid oedd gan Rod nodiadau wedi'i paratoi a bod y sgwrs yn weledol iawn ac mae angen rhywun i siarad tra mae'r sleidiau yn cael eu dangos.
- GWEITHREDU: Alison i weld a fyddai cyflwyniad yn ystod cyfarfod o'r Grŵp Cyswllt yn y dyfodol yn bosibl, ac yn dderbyniol. Alison i anfon copïau o grynoded o'r cyflwyniad unwaith y mae wedi'i gwblhau.***

4. **Diweddariad gan y Swyddog ACA ar y gwaith a gyflawnwyd ers y cyfarfod diwethaf, cynnydd y prosiect Interreg sydd yn cael ei reoli gan Gyngor Gwynedd ac arian ar gyfer y swydd Swyddog ACA**

4.1 **Diweddariad gan y Swyddog ACA ar gyfer Ebrill – Gorffennaf 2005:**

4.1.1 Gweithredu rhaglen waith gytunwyd ar gyfer Tach04 – Maw06: Eglurodd Alison y bydd y diweddariad chwe mis nesaf yn cael ei baratoi ym mis Hydref eleni. Anfonwyd neges e-bost i atgoffa'r rhai oedd gyda thargedau ar gyfer mis Hydref.

4.1.2 Gweithgareddau codi ymwybyddiaeth: Aeth ymlaen i amlinellu rhai o'r targedau ar gyfer codi ymwybyddiaeth sydd wedi cael eu cwblhau:

- i) Mae rhifyn 3 o'r daflen newyddion wedi cael ei gynhyrchu a'i ddosbarthu.
- ii) Cafwyd Wythnos Bioamrywiaeth Cymru lwyddiannus ym mis Mehefin gan gynnwys digwyddiadau megis saffari mewn pyllau glan y môr, gwylio'r môr, digwyddiad i recriwtio gwirfoddolwyr, ffair bioamrywiaeth a diwrnod am y môr. Nododd Jeff bod DC wedi noddi Wythnos Bioamrywiaeth Cymru. Ychwanegodd Rod bod APCE wedi cyfrannu llawer tuag ato yn fwyaf arbennig drwy drefnu'r ffair bioamrywiaeth.
- iii) Lanswyd prosiect mewn ysgolion ar gyfer codi ymwybyddiaeth am fioamrywiaeth leol ar y môr ac ar y tir. Cynhaliwyd 60 sesiwn mewn 40 o ysgolion. Aeth Alison ag Ysgol Edern ar waith maes ar draeth creigiog lleol i ddysgu am yr anifeiliaid sy'n byw yno a sut maent wedi addasu i'w hamgylchedd. Daeth y BBC i ffilmio'r sesiwn ar gyfer rhaglen newyddion plant o'r enw 'Ffeil' ar S4C.
- iv) Mae poster newydd ar gyfer ACA wedi'i gynhyrchu drwy Natur Gwynedd (Cynllun Gweithredu bioamrywiaeth lleol Gwynedd). Mae'r posteri hyn wedi cael eu dosbarthu mewn gwahanol leoliadau ac maent i'w cael am ddim – cysylltwch ag Alison am gopïau.
- v) Mae taflenni sy'n dangos llwybrau i Lwybr arfordir Llŷn yn awr ar gael – cysylltwch ag Alison am gopïau.
- vi) Sioeau / gweithgareddau eraill: Nododd Lucy bod CCGC â bwrdd yng Ngŵyl Bwyd Môr Llŷn lle 'r arddangoswyd defnyddiau'r ACA a rhoddodd hi sgwrs am fywyd gwyllt y môr yn lleol. Roedd defnydd yr ACA hefyd yn cael eu harddangos ym mhabell CG yn yr Eisteddfod.
- vii) Nododd Alison ei bod wedi mynychu cwrs Meddyg Mamaliaid Morol yn ddiweddar.

4.2 **Diweddariad ar y prosiect Interreg IIIA – 'O Dan y Môr a'i Donnau':**

4.2.1 Eglurodd Rhys fod bid prosiect Interreg IIIA CG i godi ymwybyddiaeth ynglŷn ag ACA pen Llŷn a'r Sarnau wedi bod yn llwyddiannus ym mis Gorffennaf eleni. Cyngor Sir Fingal yw'r partner Gwyddelig a'r brif gysylltydd yw'r swyddog bioamrywiaeth. Cafodd CG lythyr pellach yn awgrymu eu bod yn cyflwyno cais diwygiedig er mwyn eu galluogi i fynd â'r prosiect theatr drosodd i Iwerddon. Serch hynny, teimlai Cyngor Sir Fingal (y partner Gwyddelig) nad oedd ganddynt y capasiti i wneud hynny gan mai dim ond un swyddog bioamrywiaeth sy'n gweithredu'r cynllun. Mae CG yn disgwyl y llythyr swyddogol cyn cychwyn gwaith ar y prosiect. Mae Cyngor Sir Fingal wedi cychwyn ar y gwaith yn barod.

4.2.2 Y cam cyntaf i cychwyn y prosiect bydd i CG cyflogi swyddog prosiect rhan amser bydd yn gweithio yn CG. Bydd Alison yn diweddarw'r grŵp ar y prosiect yma.

GWEITHREDU: Alison i diweddarw'r grŵp ar y prosiect codi ymwybyddiaeth Interreg IIIA.

4.3 **Arian ar gyfer y swydd Swyddog ACA:**

4.3.1 Eglurodd Lucy bod yr arian ar gyfer y swydd Alison fel Swyddog ACA yn dod i ben ym mis Mawrth 2006. Eglurodd Lucy ei bod yn hanfodol sicrhau arian ar gyfer y swydd oherwydd bod cymaint wedi'i gyflawni ers i Alison gael ei phenodi i'r swydd ac mae'r Grŵp Cyswllt a'r Grŵp Awdurdodau Perthnasol yn ymwybodol o faint mor anodd mae gwneud y gwaith heb rhywun yn y swydd hon. Ers i Alison fod yn y swydd mae momentwm wedi'i ennill ym mhob rhan o gwaith rheoli'r ACA yn enwedig cydlynu'r grwpiau awdurdodau perthnasol a chyswllt, gweithredu'r y Cynllun Gweithredu, codi ymwybyddiaeth a chyfathrebu.

- 4.3.2 Y sefyllfa bresennol yw bod Alison wedi anfon llythyrau ar ran Cyngor Gwynedd yn gofyn am gadarnhad o'r cyfraniad ariannol ar gyfer eleni gan yr Awdurdodau Perthnasol. Mae llythyrau hefyd wedi'u hanfon ynglŷn â nawdd yn y dyfodol. Derbyniodd Asiantaeth yr Amgylchedd ddau lythyr oddi wrth Cyngor Gwynedd, ond nodwyd nad oeddynt yn gallu cyfrannu oherwydd bod cronfeydd yn y dyfodol yn cyfrannu tuag at y broses adolygu caniatâd fel y prif ffordd o wneud gwaith mewn perthynas â'r Cyfarwydddeb Cynefinoedd. Dywedodd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri y byddant yn cyfrannu ar yr un lefel am dair blynedd arall. Roedd CCGC yn cytuno mewn egwyddor i rhoi bres tuag at y swydd ond bydd yn rhaid iddynt fynd drwy eu trefn rheolaeth adnoddau i geisio sicrhau'r arian. Ysgrifennodd CCGC at CG yn datgan eu bod yn cefnogi'r swydd mewn egwyddor felly dylai hyn roi seiliau mwy cadarn wrth wneud cais am arian. Cytunodd Awdurdod Goleudy'r Drindod i gyfrannu am y tair blynedd nesaf.
- 4.3.3 Esboniodd Pete ei fod wedi rhoi fid i mewn y llynedd ar gyfer arian gan CG ond oherwydd bod gan y swydd arian ar gyfer y flwyddyn honno ni chafodd ei ystyried. Bydd yn rhoi bid i mewn yn ystod y cylch bidiau hwn. Bydd yn rhaid iddo ddilyn trefn CG a mynd drwy bob cam. Os yw'r fid yn llwyddiannus, bydd yn cael gwybod ym mis Chwefror. Dylai Lucy ddarganfod ddiwedd Rhagfyr neu ddechrau Ionawr os yw cais CCGC wedi bod yn llwyddiannus. Eglurodd Lucy y bydd yn gwneud popeth o fewn ei gallu i sicrhau'r arian dros y misoedd nesaf, gan ychwanegu na fydd amcanion rheolaethol yn cael eu cyflawni os na fydd Alison yn ei swydd.

Gofynnodd Caerwyn a fyddai o fudd i'r Grŵp Cyswllt anfon llythyr at Asiantaeth yr Amgylchedd. Cytunodd pawb y byddai'n syniad da.

GWEITHREDU: Grŵp Cyswllt i ysgrifennu llythyr at yr AA ynglŷn ag arian ar gyfer y swydd Swyddog ACA.

5. Materion a godwyd gan y Grŵp Cyswllt – sesiwn hwyluso

Croesawodd Caerwyn Lindsey Colbourne i'r cyfarfod, ac eglurodd y byddai hi'n hwyluso rhan nesaf y cyfarfod. Cyflwynodd Lindsey ei hun, y rhaglen a bwriad y sesiwn. Pwrpas y drafodaeth yma oedd i galluogi'r Grŵp Cyswllt a'r Grŵp Awdurdodau Perthnasol trafod y materion codwyd gan y Grŵp Cyswllt mewn trafodaeth ag Alison ac er mwyn darganfod ffyrdd o ddatrys y materion yma.

5.1 Trafod y Grŵp Cyswllt:

Rhannodd yr aelodau yn ddau grŵp a gofynnwyd iddynt drafod y Grŵp Cyswllt a'i swyddogaeth a gweithgareddau a newidiadau posibl i waith y grŵp. Nodwyd y sylwadau a ganlyn ar ddiwedd i drafodaeth:

- o Mae'r grŵp wedi datblygu o beidio â chael ffydd a bod pobl ar y grŵp er eu budd eu hunain i bobl gyda mwy o ddiddordeb yn yr ACA yn gyffredinol a bod eisiau cael cyfrannu. Mae wedi datblygu ymhellach erbyn hyn oherwydd bod aelodau o'r grŵp eisiau gweithio ag aelodau eraill. Mae'n gymhelliad cael prosiectau ymarferol i weithio arnynt.
- o Mae angen i bobl sydd yn rhan o'r grŵp allu cyfrannu mewn gwahanol ffyrdd, e.e. drwy is-grwpiau neu drwy roi cyngor penodol yn anffurfiol.
- o Dylid cael mwy o bwyslais ar swyddogaeth aelodau wrth 'addysgu' eu rhwydweithiau / aelodaeth.
- o Maent yn gwerthfawrogi'r cyfle i allu eistedd yn ôl ac aros nes daw gwir gyfle i gymryd rhan i'r amlwg.
- o Rhoi cyfle i bobl adnabod y materion y maent eisiau mynd i'r afael â hwy a chynnull is-grŵp sydd yn dwyn ynghyd ddiddordebau amrywiol o fewn y mater hwnnw, e.e. cewyll cimychiaid sydd ar goll.
- o Mae'n ymddangos fod y Grŵp Cyswllt wedi datblygu o fod yn Grŵp 'Cyswllt' i fod yn grŵp 'Cyswllt' a 'gweithredu', h.y. yn gweithredu ar faterion y mae'r Grŵp Cyswllt a'r Grŵp Awdurdodau Perthnasol yn eu codi.

- o Angen dod ag eraill i mewn i gymryd rhan yn y gweithgareddau hyn hefyd, e.e. pysgotwyr, Ymwybyddiaeth Forol Gogledd Cymru, ysgolion, swyddog garddio Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ayb.
- o Gallai'r Grŵp Awdurdodau Perthnasol roi diweddariad byr yn fwy rheolaidd na cylchlythyrau'r ACA a gallai'r Grŵp Cyswllt eu defnyddio i'w dosbarthu i'w haelodau / aelodau fwy eang, e.e. crynodeb o'r diweddariad blynyddol sydd yn amlinellu rhai o'r prif faterion prosiectau a drafodwyd.
- o Angen egluro swyddogaethau unigol o fewn y Grŵp Cyswllt, e.e. a ydynt yn cynrychioli grŵp o fuddiannau (mewn cysylltiad rheolaidd â hwy, yn darparu gwybodaeth iddynt ac yn canfod eu barn) neu a ddibynnir arnynt am fod yn 'bysgotwr' neu 'blymiwr', h.y. unigolyn gyda diddordeb penodol. Efallai ein bod angen y ddau.
- o Y naill ffordd neu'r llall, mae'r Grŵp Cyswllt a'r Grŵp Awdurdodau Perthnasol angen cael gwell syniad o bwy a faint o bobl y maent yn eu cyrraedd fel grŵp.
- o Sut i gael diddordeb ac angerdd yn ôl i'r grŵp? A fydd is-grwpiau yn gwneud hyn? Angen cael pobl ar y grŵp sydd wedi ymrwymo i'r ardal – dyma sy'n eu hysgogi.
- o Ystyried ffyrdd mwy anffurfiol o weithio efallai.
- o Gellid cysylltu â phobl yn uniongyrchol yn hytrach na gofyn i bobl lenwi ffurflenni.

5.2 Adnabod gweithgareddau a swyddogaethau posibl ar gyfer y Grŵp Cyswllt:

Y cam nesaf oedd adnabod syniadau ar gyfer gweithgareddau posibl a swyddogaethau ar gyfer y Grŵp Cyswllt. Lluniodd Lindsey restr yn amlinellu gweithgareddau a swyddogaethau posibl ar gyfer aelodau'r Grŵp Cyswllt a gofynnodd a oedd unrhyw syniadau eraill i'w hychwanegu at y rhestr. Eglurodd Lindsey fod ei rhestr yn mynd o bwynt 1 i 9 – gyda rhif 1 angen y lleiaf o ymdrech a 9 y mwyaf o ymdrech.

1. Gwybod y diweddaraf
2. Gwarchodwr cyffredinol
3. Darparu gwybodaeth, cyngor a chynrychioli barn i roi gwybod i'r Grŵp Awdurdodau Perthnasol - yn arbennig ynglŷn â beth sydd yn digwydd ar y ddaear a phethau nad yw'r Grŵp Awdurdodau Perthnasol wedi sylwi arnynt.
4. Gwrando ac ymateb i syniadau'r Grŵp Awdurdodau Perthnasol, e.e. nodi pan nad yw'r Grŵp Awdurdodau Perthnasol yn cynrychioli amrediad o farn a hefyd gallu dweud pethau na all sefydliadau o dro i dro.
5. Darparu sylwadau manwl ar waith y Grŵp Awdurdodau Perthnasol.
6. Gwerthuso cynnydd ar weithredoedd a llwyddiannau neu i'r gwrthwyneb o'r broses.
7. Gweithio gyda'r Grŵp Awdurdodau Perthnasol ar yr is-grŵp
8. Gweithredu fel cyswllt cyfathrebu i ac o'r cyhoedd a/neu fudd-ddeiliaid.
9. Arwain ar brosiect ymarferol / ymdrin â materion sydd yn peri pryder, e.e. cewyll cimychiaid sydd ar goll.

5.3 Sut gallai'r Grŵp Cyswllt ymgymryd â thasgau sydd yn cael eu gwneud dros y blynyddoedd i ddod:

Roedd y sesiwn nesaf yn golygu llenwi tabl, a oedd yn rhestru'r prif dasgau y mae angen i'r Awdurdodau Perthnasol fynd i'r afael â hwy yn y flwyddyn sydd i ddod, gyda swyddogaeth gyffredinol y Grŵp Cyswllt a buddiannau penodol aelodau unigol.

Tasgau i'w gwneud gan y GAP yn ystod y blynyddoedd nesaf	Swyddogaeth posibl y Grŵp Cyswllt	Enghreifftiau o weithgareddau (angen unrhyw beth i gynorthwyo hyn?)	Pwy fyddai'n hoffi gwneud beth (angen unrhyw beth i gynorthwyo hyn?)
Cynllun Rheoli - <i>Diweddarau ac ychwanegu nodweddion newydd</i>	Gwrando ac ymateb a gweithredu fel gwarchodwr. Y cynllun rheoli sydd yn gosod y rhaglen i'w	Gellir gwneud sylwadau eang cyn i'r gwaith manwl gychwyn. Gallai AP ofyn i'r Grŵp	Nid yw'r rhan fwyaf eisiau'r dogfennau llawn; maent ond eisiau cael gwybod y diweddaraf drwy

Tasgau i'w gwneud gan y GAP yn ystod y blynyddoedd nesaf	Swyddogaeth posibl y Grŵp Cyswllt	Enghreifftiau o weithgareddau (angen unrhyw beth i gynorthwyo hyn?)	Pwy fyddai'n hoffi gwneud beth (angen unrhyw beth i gynorthwyo hyn?)
	gweithredu ac oni bai bod gweithredoedd angenrheidiol yn cael eu hadnabod yma, ni fyddant yn digwydd. Mae hefyd yn bwysig gan na fydd y Grŵp Cyswllt yn rhan o'r gweithredu gan na fydd ganddynt berchnogaeth drosto.	Cyswllt beth fyddai'n friff effeithiol ar gyfer y ddogfen a pha lefel cyfranogiad mae pobl eisiau fel grŵp ac unigolion.	ddogfennau cryno. Angen amrywiaeth o wahanol ddulliau o ffyrdd i'r Grŵp Cyswllt gymryd rhan gan ddibynnu ar anghenion yr unigolyn.
Cynllun Gweithredu - <i>Gosod targedau a threfnu amserlen</i>	Gwrando ac ymateb a gweithredu fel gwarchodwr.	Cael y Grŵp Cyswllt a'r Awdurdodau Perthnasol i flaenoriaethu gweithredoedd (i sicrhau fod gan bobl lais a hefyd i roi cyngor arbenigol yn hytrach na'r swyddog ACA yn gwneud hyn ei hun).	Nid yw'r rhan fwyaf eisiau'r dogfennau llawn; maent ond eisiau cael gwybod y diweddaraf drwy ddogfennau cryno. Angen amrywiaeth o wahanol ddulliau o ffyrdd i'r Grŵp Cyswllt gymryd rhan gan ddibynnu ar anghenion yr unigolyn.
Adolygu Cynnydd - <i>Gyda gweithredu'r cynllun gweithredu</i>	Gwrando ac ymateb a gweithredu fel gwarchodwr.	E.e. gwerthuso'r broses - a yw'n gweithio ayb. Os nad yw pethau'n gweithio gallai'r Grŵp Cyswllt fynd â phethau ymhellach, h.y. rhoi pwysau ar sefydliadau un ai fel unigolion neu ar y cyd.	Nid yw'r rhan fwyaf eisiau'r dogfennau llawn; maent ond eisiau cael gwybod y diweddaraf drwy ddogfennau cryno. Angen amrywiaeth o wahanol ddulliau o ffyrdd i'r Grŵp Cyswllt gymryd rhan gan ddibynnu ar anghenion yr unigolyn.
Gweithredu - <i>Cyrraedd y targedau yn yr amserlen.</i>	Gwrando ac ymateb a gweithredu fel gwarchodwr.	Ffurio is-grwpiau i fynd i'r afael â materion sydd yn peri pryder fel y cewyll cymychiaid sydd ar goll (is-grŵp eisoes wedi'i ffurfio). Materion eraill sydd wedi'u crybwyll: newid yn yr hinsawdd; defnyddio beiciau dŵr a chychod pŵer (cod ymddygiad a	Byddai hyn yn golygu bod angen i'r grŵp weithio ar y cyd i ddechrau er mwyn: - deall y broblem, cyfyngiadau, dyheadau, materion real, beth nad yw'n ddigonol, beth sydd eisoes wedi'i gynllunio - cael cynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r mater a

Tasgau i'w gwneud gan y GAP yn ystod y blynyddoedd nesaf	Swyddogaeth posibl y Grŵp Cyswllt	Enghreifftiau o weithgareddau (angen unrhyw beth i gynorthwyo hyn?)	Pwy fyddai'n hoffi gwneud beth (angen unrhyw beth i gynorthwyo hyn?)
		phresenoldeb personol ar y traethau); codau ymddygiad yn gyffredinol.	swyddogaeth pawb - dod â phobl newydd i mewn o'r tu allan i'r Grŵp Cyswllt.
Ymrwymiad a Chyfathrebu - e.e. targedau codi ymwybyddiaeth yn yr amserlen.	Gwrando ac ymateb a gweithredu fel gwarchodwr.	e.e. beiciau dŵr – achosi niwed i fywyd gwyllt. Gellid ymdrin ag addysg drwy anfon gwybodaeth a chodau ymddygiad drwy rwydweithiau beiciau dŵr.	Ymatebion o'r Grŵp Cyswllt i'r GAP ynglŷn â pha mor dda mae'r grŵp yn gweithredu. Gallai'r GAP ddarparu aelodau o'r Grŵp Cyswllt â nodyn briffio a gallai aelodau ei roi ar eu hysbysfyrddau a'i anfon â'r post, e.e. ynglŷn â beiciau dŵr. Byddai o fudd i'r grŵp adrodd yn ôl i'w hetholaeth yn rheolaidd.

5.4 I gloi'r sesiwn hwyluso, awgrymodd Lindsey y gallai'r grŵp feddwl am sut i wneud yr awgrymiadau uchod weithio a sut y byddai'n trefnu pethau yn y dyfodol. Awgrymwyd yr hyn a ganlyn:

- o Cyflwyno cylch cyfarfod blynyddol
 - Ebrill – adolygu manylion y cynnydd
 - Hydref – edrych ymlaen, gosod blaenoriaethau ar gyfer yr amserlen
 - Haf – trefnu trip / cyflwyniad
- o Sut mae'r cyfarfodydd yn cael eu cynnal
 - Rheoli a gwahaniaethu rhwng gwahanol fathau o drafodaethau, e.e. sesiynau agored.
- o Swyddogaeth aelod y Grŵp Cyswllt ar y grŵp
 - Cofio y gall pob aelod gael swyddogaeth wahanol
- o Bwydo'n ôl i 'etholaethau'r' aelodau Grŵp Cyswllt
- o Aelodau newydd i'r grŵp
- o Gwybodaeth i ac o'r Grŵp Cyswllt

6. UFA:

6.1 Gofynnodd Rod pam fod ACA morwrol yn dilyn trywydd rheoli gwahanol i ACA y tir. Eglurodd Lucy bod y Rheoliadau Cynefinoedd yn cynnwys darpariaeth ar gyfer awdurdodau perthnasol safleoedd morwrol ddarganfod dull o reoli'r safle morol, nid oes darpariaeth tebyg ar gyfer safleoedd tirol – nid yw'r Rheoliadau Cynefinoedd yn nodi pa fath o ddull rheoli y dylai grŵp awdurdod perthnasol ei ddefnyddio ond mae cyrarwyddyd llywodraeth ar rheolaeth safleoedd morwrol yn dweud y dylai'r awdurdodau perthnasol ymgynghori â'r cyhoedd. Dyma pam y dilynodd ACA Pen Llŷn a'r Sarnau'r trywydd hwnnw tra'n datblygu'r cynllun rheoli a sefydlu'r Grŵp Cyswllt. Mae safleoedd morwrol a thir yn sylweddol wahanol o ran materion a hefyd y gallu i'w rheoli. Mae adnoddau morol yn deueddol o fod yn agored i bawb tra bod adnoddau tir yn deueddol o gael eu rheoli gan perchnogion, mae hyn yn gael effaith mawr ar sut all / mae safel gael ei reoli. Mae ACA y tir yn cael eu hategu gan Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Neilltuoel

(SSSIs) ac felly mae ganddynt eisoes reolaeth. Hefyd, eglurodd Lucy sut y cafodd ACA Pen Llŷn a'r Sarnau arian LIFE trwy'r 'UK Marine SACs project' redodd o 1997 – 2001 a sut oedd y safle wedi ddod yn un o'r deuddeg safle peilot ar gyfer datblygu cynlluniau rheoli yn y DU.

6.2 Diolchodd Bill Miller-Jones Alison yn ffurfiol am gadeirio'r cyfarfod cewyll cimychiaid.

7. **Diwedd y cyfarfod a dyddiad y cyfarfod nesaf**

Diolchodd Caerwyn Roberts Lindsey, Alison a'r cyfieithydd, Eluned Edwards ac i bawb am fod yn bresennol a chymryd rhan.

Dyddiad y cyfarfod nesaf: 30 Ionawr 2006 am 7pm ym Mhlas Tan y Bwlch, Maentwrog.

8. **Am wybodaeth bellach:**

Interreg IIIA – gwybodaeth gyffredinol:

www.interreg.ie/main.html

Reg 33 – copi i'w lwytho i lawr:

www.ccw.gov.uk (yna cliciwch ar ein gwaith ac yna safleoedd)

Gwybodaeth am wythnos Bioamrywiaeth Cymru:

www.biodiversitywales.org.uk